

Digitális térképi adatbázisok (állami topográfiai térképek) Magyarországon: a kezdetektől a kartográfia 2.0-ig

Zentai László

ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék

1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A

lzentai@caesar.elte.hu

A számítógépes térképészet kialakulása folyamatának fontos szakasza az állami alaptérképek digitálissá alakítása. Ez a folyamat Magyarországon lényegében egybeesett a politikai rendszerváltással, ami lehetővé tette, illetve felgyorsította a korábban titkos állami topográfiai térképek nyílt minősítésűvé válását. A személyi számítógépek alkalmazása is ebben az időszakban vált tömegessé, így a hazai felhasználók (mind a szakmabeliek, mind az üzleti felhasználók) egyre jobban igényelték a digitális formában hozzáférhető állami topográfiai térképeket. A tanulmány célja, hogy dokumentálja ezt a folyamatot: az első digitális térképektől (vázterképektől) az igazi térinformatikai felhasználásra alkalmas adatbázisokig.

A kilencvenes évek végén újabb igényként merült fel a digitális térképek on-line elérése, amire a két nagy hazai adatszolgáltató (a katonai és a polgári térképészetnek) is reagálnia kellett. A web 2.0 megjelenése – aminek egyik legjellemzőbb mintapéldája a GoogleMaps/GoogleEarth és a hasonló globális térképszolgáltatások megjelenése – újabb kihívások elé állította az állami térképész szervezeteket világszerte. A felhasználók – mint minden más tartalmat a weben – a térképeket is ingyenesen szeretnék elérni, amely így fontos bevételi forrástól fosztja meg az állami térképészetet.

Bár a kartográfia 2.0, mint fogalom még nem teljesen tisztázott, de fontos elemei például a közösségi térképkészítés, a nyílt forráskódú (általában ingyenes) szoftverek, adatbázisok felhasználása. A tanulmány azt is vizsgálja, hogy ebben a teljesen új környezetben hogyan változik a felhasználók és az adatszolgáltatók viszonya, megjelennek-e ezek a hatások a szakterület jogalkotásában, illetve jogértelmezésében. Fontos elem, hogy az egyéni felhasználók nem egyszerűen csak használni akarják a térképészeti adatbázisokat, de hajlandók hozzájárulni azok naprakészen tartásához, pontosításához is, melyet az egyre szélesebb körben elterjedő GPS eszközök, illetve az egyre professzionálisabb szolgáltatásokra alkalmas mobiltelefonok/okostelefonok is támogatnak.

A projekt az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg (támogatási szerződés száma TÁMOP 4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0003)